

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:3014

av **Krister Hammarbergh (M)**

Värna Norrbottens utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Länsstyrelsen i Norrbotten ska ha fortsatt regionalt utvecklingsansvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att landstingen i de fyra nordligaste länen bör kvarstå i sin nuvarande indelning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen 2015/16:176 föreslås att lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar ändras så att lagen även ska omfatta Uppsala, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens läns landsting. Riksdagen har ännu inte behandlat propositionen. Innebörden i propositionen är att dessa landsting får ansvaret för de statliga medlen för att skapa en hållbar regional tillväxt och utveckling samt för att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur. Syftet med propositionen är att bana väg för den s.k. Indelningskommitténs förslag att bilda ett antal storregioner i Sverige. Enligt Indelningskommitténs förslag så skulle Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting slås samman till en storregion.

Dagens ordning, där länsstyrelsen har ansvaret för regional tillväxt och utveckling fungerar väl. Kompetensen bland länsstyrelsens medarbetare är hög och förtroendet bland medborgarna är väl förankrat. Länsstyrelsen ses dessutom som en garant för att det tas hänsyn till även de mindre kommunernas utvecklingsbehov.

Landstinget har däremot betydande problem. Man har sedan ett antal år en akut ekonomisk kris, en kris som i huvudsak beror på bristande ledning och styrning. Det har inte vidtagits några åtgärder för att rätta till strukturella problem. Istället har skatten höjts vid ett antal tillfällen, skatteintäkter som snabbt ätits upp av skenande kostnader i en organisation utan egentlig styrning. Landstinget i Norrbotten har mycket svårt att klara sin primära uppgift – att leverera bra sjukvård till medborgarna. Att tillföra

landstinget ytterligare uppgifter riskerar att permanenta krisen inom sjukvårdsorganisationen, men riskerar också att ge bestående kvalitetssänkningar för det regionala utvecklingsarbetet.

Norrbotten är ett till ytan stort län men glest befolkat. Därtill är Norrbotten det län som ligger längst ifrån vår huvudstad. Den statliga närvaron är viktig för länets fortsatta utveckling. Länet har i dag inga statliga myndigheter med huvudkontor i Norrbotten. Att dränera den statliga närvaron ytterligare genom att flytta över ansvaret för det regionala utvecklingsarbetet från länsstyrelsen till landstinget vore mycket olyckligt. Ett län som ligger långt ifrån det politiska centrumet och långt ifrån byråkratin behöver en statlig närvaro som ser till länets utveckling.

Det är cirka 90 mil bilvägen mellan Kiruna och Sundsvall. Det är naturligtvis ännu längre från Kiruna till Sveriges mittpunkt Östersund. Oavsett var det politiska centrumet ska ligga i den föreslagna storregionen så innebär det dagslånga resor för de flesta som är bosatta i regionen. Det kommer att påverka demokrati och medborgarinflytande på ett negativt sätt. Att landstingsmajoritetens politiker vill ge sig själva mer makt kan knappast vara ett argument för att genomföra en så genomgripande förändring som det här är tal om.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting bör förändras så att det införs motsvarande regler angående befolkningens önskemål och synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen som gäller vid ändringar i kommunindelningen. Det innebär att det ska tas särskild hänsyn till befolkningens önskemål och synpunkter. När det finns skäl till det ska en särskild undersökning göras om befolkningens inställning. Undersökningen kan ske genom omröstning, opinionsundersökning eller liknande förfarande. Särskild hänsyn ska också tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Om dessa kommuner motsätter sig den ändrade indelningen krävs att synnerliga skäl föreligger för att ändringen ska kunna beslutas. Så här långt har regeringen inte tillgodosett riksdagens beställning.

Ska man genomföra förändringar i landstingens kompetensområden – och bilda regioner – måste förändringarna bygga på ett önskemål underifrån. Förändringar måste – innan de genomförs – utgå från medborgarnytta och väga in behovet av folklig förankring.

Slutligen, när man genomför ändringar av den karaktär som det här är tal om måste den folkliga förankringen säkerställas. Det har inte skett bland Norrbottens invånare. Ändringar i landstingets kompetensområde, samt bildandet av en region, bör endast göras om det finns bred folklig uppslutning och bred politisk enighet.

Krister Hammarbergh (M)